

Załącznik 1.

**Uzasadnienie do uchwały Komisji Habilitacyjnej
w sprawie zaopiniowania wniosku o nadanie
dr Joannie Agnieszce Liss stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk biologicznych, w dyscyplinie biologia**

1. Charakterystyka Habilitantki

Pani dr Joanna Agnieszka Liss ukończyła studia wyższe na Wydziale Biologii, Geografii i Oceanologii Uniwersytetu Gdańskiego w 1995 roku. W tym samym roku Habilitantka rozpoczęła pracę w Samodzielnej Pracowni Endokrynologii i Diagnostyki Laboratoryjnej Instytutu Położnictwa i Chorób Kobiecych Akademii Medycznej w Gdańsku, gdzie pracowała do lutego 2001 r. W tym czasie pracowała również jako młodszy asystent w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym Nr2 Akademii Medycznej w Gdańsku (czerwiec 1999 - styczeń 2001). Pracę doktorską pt. „Wstępna ocena wpływu infekcji HPV na rozwój raka szyjki macicy na podstawie obecności DNA wirusowego w zainfekowanych tkankach” (promotor: prof. dr hab. Czesław Wójcikowski) obroniła w 2000 r. (stopień naukowy doktora nauk medycznych nadany przez Radę Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Gdańsku). Od lutego 2001 r. do chwili obecnej jest kierownikiem Laboratorium In-Vitro i Banku Komórek Rozrodczych i Zarodków, INVICTA, a od lutego 2018 r. jest także zatrudniona jako adiunkt w Katedrze Biologii i Genetyki Medycznej Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego.

2. Przebieg postępowania habilitacyjnego

Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów w dniu 28 marca 2019 roku wszczęła postępowanie habilitacyjne Pani dr Joanny Agnieszki Liss i w dniu 3 czerwca 2019 roku powołała komisję habilitacyjną w składzie: prof. dr hab. Ewa Bartnik – przewodnicząca; dr hab. Katarzyna Potrykus, prof. UG – sekretarz; prof. dr hab. Jerzy Bal – recenzent; dr hab. Sabina Kędzierska-Mieszkowska, prof. UG – recenzent; dr hab. Monika Oldak, prof. IFPS – recenzent; dr hab. Beata Burzyńska, prof. IBB PAN - członek komisji; dr hab. Joanna Renke - członek komisji.

Zgodnie z art. 18a ust. 7 Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. z późniejszymi zmianami, opracowano harmonogram postępowania habilitacyjnego. Na stronie internetowej Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego umieszczono wniosek i autoreferat Habilitantki, harmonogram postępowania, oraz po uzyskaniu ostatniej recenzji również skład Komisji Habilitacyjnej i recenzje: https://biology.ug.edu.pl/styt_nauk/88605/joanna_agnieszka_liss. Wszyscy Recenzenci przesłali swoje opinie do 29 lipca 2019 roku. Posiedzenie Komisji Habilitacyjnej zwołano na 19 sierpnia 2019 roku w Warszawie.

Komisja Habilitacyjna zapoznała się ze wszystkimi dokumentami dotyczącymi postępowania habilitacyjnego dr Joanny Agnieszki Liss, przygotowanymi przez Habilitantkę (autoreferat przedstawiający dorobek i osiągnięcia naukowe wraz z wykazem i odbitkami publikacji stanowiących główne osiągnięcie i dorobek naukowy Habilitantki; wykaz osiągnięć naukowych, dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki; oświadczenia współautorów publikacji stanowiących główne osiągnięcie Habilitantki z określeniem ich indywidualnego wkładu pracy; kopia dyplomu i wnioski o przeprowadzenie przewodu habilitacyjnego na Wydziale Biologii Uniwersytetu Gdańskiego) oraz z recenzjami przygotowanymi przez

powołanych Recenzentów, a także z opinią nadesłaną przez dr hab. Joannę Renke, która nie mogła uczestniczyć w posiedzeniu Komisji.

Komisja stwierdza, że dokumentacja wniosku została przygotowana zgodnie z wytycznymi zawartymi w Ustawie o Stopniach Naukowych i Tytule Naukowym oraz o Stopniach i Tytule w Zakresie Sztuki z dnia 14 marca 2003 roku (Dz. U. Nr 65 poz. 595, ze zmianami Dz. U. z 2005 roku Nr 164, poz. 1365, Dz. U. z 2010 roku Nr 96, poz. 620 i Nr 182, poz. 1228 oraz Dz. U. z 2011 roku Nr 84, poz. 455) i od strony formalnej nie budzi zastrzeżeń

3. Na podstawie recenzji komisja oceniła kolejno:

a. osiągnięcie naukowe Habilitantki przedstawione w postaci monotematycznego cyklu 6 publikacji (w tym 4 prace eksperymentalne, 1 opis przypadku („case report”) i 1 praca przeglądowa)

b. aktywność naukową

c. dorobek dydaktyczny, organizacyjny i popularyzatorski oraz współpracę naukową

Ad a. Ocena osiągnięcia naukowego Habilitantki

Wszyscy recenzenci pozytywnie ocenili osiągnięcie naukowe dr Joanny Agnieszki Liss przedstawione w postaci monotematycznego cyklu publikacji pod wspólnym tytułem „Opracowanie i zastosowanie metod biologii molekularnej w diagnostyce genetycznej komórek rozrodczych i zarodków”. W skład osiągnięcia wchodzi 4 prace eksperymentalne, 1 opis przypadku i 1 praca przeglądowa. Wszystkie prace zostały opublikowane w latach 2008-2018. Łączny IF czasopism, w których opublikowano prace przedstawione jako główne osiągnięcie wynosi – 12,701, liczba punktów MNiSW - 138.

Pan prof. dr hab. Jerzy Bał zauważył, iż „dr J. Liss jest najwyższej klasy specjalistą w badaniach genetycznych. Świadczą o tym osiągnięcia naukowe i wyniki prac dokumentowane wspomnianymi publikacjami”. Stwierdził również, iż publikacje te pokrywają okres ostatnich 10 lat i w tym kontekście „Interesujące było prześledzenie zmian, jakie w tym czasie, następowały w metodyce badań preimplantacyjnych”. Pan Profesor chciałby też „podkreślić zarówno biegłość dr J. Liss w genetycznej diagnostyce molekularnej jak i otwartość na nowe metody analizy DNA”. Pan prof. Bał zwraca jednak uwagę na nieprecyzyjne użycie stwierdzenia, że diagnostyka preimplantacyjna „pozwala na uniknięcie ryzyka wystąpienia wady genetycznej u przyszłego dziecka”, gdyż wg Pana Profesora diagnostyka ta „umożliwia jedynie albo aż wybór, pozbawionych określonej wady genetycznej komórek rozrodczych czy zarodka do dalszych procedur zapłodnienia”.

Pani dr hab. Sabina Kędzierska-Mieszkowska, prof. UG, zwróciła uwagę, iż „metody, procedury opracowane lub udoskonalone przez Panią dr Liss charakteryzowały się czułością, specyficznością, dokładnością i powtarzalnością.” A także, iż „niektóre z opracowanych procedur można uznać za pionierskie”. Recenzentka zwróciła także uwagę na drobny błąd, tzn. omawianie prac w autoreferacie od najnowszej do najstarszej – wg Recenzentki kolejność powinna być odwrotna. Pani dr hab. Sabina Kędzierska-Mieszkowska, prof. UG, zauważyła także, iż jedna z prac (Łukaszuk i wsp., 2015) być może nie powinna być zaliczona do cyklu prac stanowiących osiągnięcie naukowe Habilitantki, gdyż udział dr Liss wyniósł w niej tylko 15%. Tym niemniej w pracy w tej „Pani dr Liss uczestniczyła zarówno w badaniach, jak i w opracowaniu manuskryptu publikacji (...), zebrała dane i przeprowadziła analizy statystyczne, które są ważną częścią procesu badawczego”.

Pani dr hab. Monika Ołdak, prof. IFPS, w swojej recenzji zauważyła, iż wyniki badań prowadzonych przez Habilitantkę mają duży wymiar praktyczny, a dodatkowo „opracowane podejścia diagnostyczne były innowacyjne w skali kraju”. Recenzentka wskazała także, iż „na szczególną uwagę zasługuje bardzo sprawne posługiwanie się materiałem, który jest przedmiotem badań”. Pani dr hab. Monika Ołdak, prof. IFPS, wskazała także na brak w autoreferacie omówienia wyników badań jakie Habilitantka przeprowadziła w pracy Łukaszuk i wsp. (2015); podana została jedynie informacja nt. opracowania lizy komórek, ale nie zostało doprecyzowane jakie to były komórki. Recenzentka wskazała też na różne nieścisłości i nieprecyzyjne sformułowania w autoreferacie, tym niemniej stwierdziła, iż „przedstawione publikacje tworzą spójny ciąg w bardzo ważnej i ciekawej dziedzinie, która stanowi jeden z istotnych nurtów w genetyce człowieka”. Podkreśliła również, iż „aspekt praktyczny podnosi znaczenie prezentowanych w rozprawie prac badawczych”.

W podsumowaniu: Komisja stwierdza, że osiągnięcie naukowe dr Joanny Agnieszki Liss przedstawione w postaci cyklu monotematycznych publikacji w pełni odpowiada kryteriom stawianym kandydatom do stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia.

Ad b. Ocena aktywności naukowej Habilitantki

Poza publikacjami wchodzącymi w skład głównego osiągnięcia naukowego, dorobek naukowy dr Joanny Agnieszki Liss składa się z 34 publikacji (w tym 29 opublikowanych w czasopismach z IF), oraz 21 wykładów wygłoszonych podczas konferencji międzynarodowych, krajowych i spotkań naukowych. Dr Liss jest też współautorką 46 doniesień konferencyjnych. Na dzień 28 marca 2019 r., tj. datę złożenia przez Habilitantkę dokumentów, łączny IF czasopism, w których opublikowano wszystkie publikacje (razem z publikacjami wchodzącymi w skład osiągnięcia naukowego) wynosił – 75,136 (wg bazy Journal Citation Reports), punktacja MNiSW – 816. Liczba cytowań wg bazy Web of Science – 344, Indeks Hirscha – 10.

Pan prof. dr hab. Jerzy Bał stwierdził, że „w dorobku zawodowym i naukowym dr J. Liss zwraca uwagę kompleksowe zainteresowanie różnymi aspektami diagnostyki i leczenia niepłodności partnerskiej w tym metod wspomaganie rozrodu”. Pan Profesor zwrócił jednak uwagę na „niewykorzystany potencjał w kierowaniu projektami badawczymi czy brak promotorstwa pomocniczego w rozprawach doktorskich”. Prof. Bał wspominał jednakże, iż Habilitantka była kilkakrotnie wyróżniana za działalność naukową nagrodami Rektora Gdańskiej Akademii Medycznej (aktualnie: Gdański Uniwersytet Medyczny), oraz „brała czynny udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych gdzie wygłaszała referaty i prezentowała wyniki badań”. Panu Profesorowi zabrakło jednak informacji nt. tego czy dr Liss ukończyła studia podyplomowe z zakresu laboratoryjnej genetyki medycznej.

Pani dr hab. Sabina Kędzierska-Mieszkowska, prof. UG, zauważyła zaś, że tematyka prac badawczych spoza osiągnięcia habilitacyjnego wydaje się być dosyć różnorodna, tym niemniej „głównym przedmiotem badań Habilitantki jest niepłodność i strategie postępowania w leczeniu niepłodności”. Recenzentka uważa, że dorobek Habilitantki jest wartościowy i „niewątpliwie ma duże znaczenie dla specjalistów ginekologii i położnictwa czy embriologów klinicznych”. Wskazała także, iż fakt, że dr J. Liss uczestniczy od 2018 r. w pracach zespołu ESHRE, opracowującego międzynarodowe rekomendacje dotyczące biopsji do badań prenatalnych jest „dowodem uznania dla dotychczasowych osiągnięć Pani dr Liss w PGD, Jej wiedzy i doświadczenia”. Pani dr hab. Sabina Kędzierska-Mieszkowska, prof. UG,

zauważyła jednak, iż pewnym niedociągnięciem jest brak kierowania wysokonakładowym projektem naukowym, aczkolwiek Habilitantka uczestniczyła w paru projektach jako główny wykonawca czy ich współrealizator.

Pani dr hab. Monika Oldak, prof. IFPS, wskazała, iż Habilitantka była trzykrotnie nagradzana przez Rektora Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego za wyniki badań naukowych. Była też współwykonawcą w grantach NCN, KBN i projekcie międzynarodowym. Dr Liss nie kierowała jednak projektami naukowymi

W podsumowaniu: Komisja stwierdza, że aktywność naukowa dr Joanny Agnieszki Liss spełnia wymogi stawiane kandydatom do stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia, a Jej dorobek naukowy stanowi istotny wkład w rozwój tej dyscypliny nauki.

Ad c. Ocena dorobku dydaktycznego, organizacyjnego i popularyzatorskiego oraz współpracy naukowej

W latach 2006-2011, Pani dr Joanna Agnieszka Liss była opiekunem naukowym 4 prac magisterskich prowadzonych we współpracy z Wydziałem Biologii Uniwersytetu Gdańskiego. Aktualnie jest promotorem 1 pracy magisterskiej i 2 prac licencjackich. Jest też współautorką skryptu dla studentów medycyny pod red. Krzysztofa Priesa (2005) [„Wartość kliniczna stosowanych testów diagnostycznych na obecność infekcji HPV w profilaktyce i leczeniu raka szyjki macicy. Położnictwo: wybrane zagadnienia medycyny perinatalnej.”]. W latach 2003 – 2011 odbyła 9 zagranicznych szkoleń zawodowych. W ramach naukowej współpracy międzynarodowej była współwykonawcą projektu pt. „HPV negative cervical cancer in Poland: a methodological flaw or a sign of a high environmental pollution? Bilateral scientific cooperation – joint project, University of Antwerp, Akademia Medyczna w Gdańsku (2004-2006). W latach 2009-2013 prowadziła cykl wykładów dla studentów IV roku Uniwersytetu Gdańskiego dotyczących zapłodnienia pozaustrojowego oraz metod badawczych w leczeniu niepłodności; w latach 2016-2017 prowadziła szkolenia podyplomowe dla lekarzy z zakresu specjalistycznego kursu endokrynologii ginekologicznej i rozrodczości. Od 2018 roku jest także członkiem dwóch zespołów eksperckich. Była i nadal jest członkiem zarządu towarzystw naukowych (2010-2014: Polskie Towarzystwo Medycyny Rozrodu; 2014-2020: Polskie Towarzystwo Medycyny Rozrodu i Embriologii).

Pan prof. dr hab. Jerzy Bał, zwrócił uwagę, iż dr J. Liss „aktywnie uczestniczy w działalności czterech towarzystw naukowych”. Ponadto jest współautorką skryptu dla studentów, jest członkiem zespołu eksperckiego, sprawowała opiekę naukową nad pracami magisterskimi i licencjackimi na Uniwersytecie Gdańskim. Pan Profesor zauważył także, iż Habilitantka „prowadziła szkolenie w ramach studiów podyplomowych z endokrynologii ginekologicznej i rozrodczości oraz zapłodnienia pozaustrojowego jak też nowych metod badawczych we współczesnym leczeniu niepłodności”.

Pani dr hab. Sabina Kędzierska-Mieszkowska, prof. UG, oceniła dorobek dydaktyczny habilitantki jako znaczący i stwierdziła, iż dr Liss jest doświadczonym dydaktykiem. Podkreśliła, iż „od 2018 roku Pani dr Liss jest członkiem Zespołu Ekspertów Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego (CMKP) do opracowania i aktualizacji programu specjalizacji w dziedzinie embriologii klinicznej dla zawodów mających zastosowanie w ochronie zdrowia, co świadczy, że jest uznanym ekspertem w swojej dziedzinie”.

Pani dr hab. Monika Ołdak, prof. IFPS, wskazała, że dr Liss odbyła liczne krótkoterminowe staże w ośrodkach zagranicznych. Ponadto, „osiągnięcia dydaktyczne to wykłady na kursach specjalistycznych dla lekarzy i wykłady dla studentów, współautorstwo skryptu dla studentów medycyny, opieka naukowa nad czterema pracami magisterskimi, promotorstwo dwóch prac licencjackich i jednej pracy magisterskiej”.

W podsumowaniu: Komisja stwierdza, że oceniany dorobek dydaktyczny, organizacyjny, popularyzatorski oraz dorobek w zakresie współpracy naukowej odpowiada wymogom stawianym kandydatom do stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia.

4. Wniosek końcowy

Wszyscy Recenzenci pozytywnie ocenili osiągnięcie naukowe oraz dorobek naukowy Habilitantki, a jej wkład w rozwój nauki uznali za istotny.

Pan prof. dr hab. Jerzy Bal, zauważył, iż „przedstawione osiągnięcie ma przede wszystkim wartość praktyczną a obejmuje zagadnienie rozwijane w Polsce tylko w kilku wyspecjalizowanych ośrodkach. Stanowi podsumowanie wieloletnich i konsekwentnych działań, dr J. Liss, na polu leczenia niepłodności, wspomaganego rozrodu a w szczególności diagnostyki preimplantacyjnej chorób genetycznie uwarunkowanych. Osiągnięcie wsparte jest na wykorzystaniu zaawansowanego i różnorodnego warsztatu badawczego, stąd też w jego omówieniu znalazło się szereg informacji metodycznych niezwykle istotnych dla tego typu badań”. Ponadto, Pan Profesor wskazał, iż „konieczne podkreślenia jest świadomość badacza jaka musi towarzyszyć diagnostyce przedurodzeniowej a w przypadku badań preimplantacyjnych w szczególności. Wszystkie badania w jakich uczestniczyła dr J. Liss zyskały aprobatę Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego w Gdańsku”. Dodatkowo, Pan prof. Bal zauważył, że prace Habilitantki „mają charakter oryginalny a w kilku przypadkach nowatorski. Można z dużym prawdopodobieństwem przyjąć, że szereg proponowanych rozwiązań metodycznych znajdzie swoje praktyczne zastosowanie w klinikach i laboratoriach specjalizujących się tym kompleksem zagadnień”.

Pani dr hab. Sabina Kędzierska-Mieszkowska, prof. UG, uznała iż „wszystkie elementy działalności Pani dr Joanny Liss należy ocenić pozytywnie”, a dodatkowo podkreśliła istotny wzrost aktywności naukowej Habilitantki po uzyskaniu stopnia doktora. Recenzentka stwierdziła także, że osiągnięcie naukowe dr Liss stanowi znaczący wkład w rozwój preimplantacyjnej diagnostyki genetycznej. Zauważyła także, iż „na szczególne podkreślenie zasługuje też udział w 2 zespołach eksperckich, w tym ESHRE Working Group for the Embryo Biopsy oraz członkostwo w zarządzie Polskiego Towarzystwa Medycyny Rozrodu i Embriologii”. Pani dr hab. Sabina Kędzierska-Mieszkowska, prof. UG, nie ma wątpliwości, że „Pani dr Liss jest uznanym ekspertem w swojej dziedzinie oraz samodzielnym i dojrzałym naukowcem”.

Pani dr hab. Monika Ołdak, prof. IFPS, poparła wniosek do rady Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego o nadanie dr Liss stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk biologicznych w zakresie biologii.

Podsumowanie końcowe:

Wszyscy członkowie Komisji zgodnie stwierdzają, że zarówno bardzo dobry poziom merytoryczny osiągnięcia naukowego pt.: „Opracowanie i zastosowanie metod biologii molekularnej w diagnostyce genetycznej komórek rozrodczych i zarodków”, jak i całkowity dorobek naukowy stanowiący istotny wkład w rozwój biologii oraz dorobek dydaktyczny, organizacyjny, popularyzatorski, a także prowadzona współpraca naukowa dr Joanny Agnieszki Liss, spełniają kryteria określone w art 16 Ustawy o Stopniach Naukowych i Tytule Naukowym oraz o Stopniach i Tytule w Zakresie Sztuki z dnia 14 marca 2003 roku (Dz. U. Nr 65 poz 595, ze zmianami Dz. U. z 2005 roku Nr 164, poz. 1365, Dz. U. z 2010 roku Nr 96, poz 620 i Nr 182, poz. 1228 oraz Dz. U. z 2011 roku Nr 84, poz. 455) i **przedkładają Wysokiej Radzie Wydziału Biologii Uniwersytetu Gdańskiego podjętą uchwałę popierającą wniosek o nadanie dr Joannie Agnieszce Liss stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia.**

Przewodnicząca Komisji Habilitacyjnej

Prof. dr hab. Ewa Bartnik

Sekretarz Komisji Habilitacyjnej

dr hab. Katarzyna Potrykus, prof UG

Gdańsk, 19 sierpnia 2019 r.